

Bognoter

I denne omgang af *Bognoter* præsenterer vi en række stemmer, der er flygtet eller har oplevet flugt på nært hold. Vi dykker ned i, hvordan forholdene i nutidens europæiske flygtningelejre ser ud, og vi anbefaler en læseværdig bog, hvis man vil have bedre overblik over statistik og fakta på flygtningeområdet.

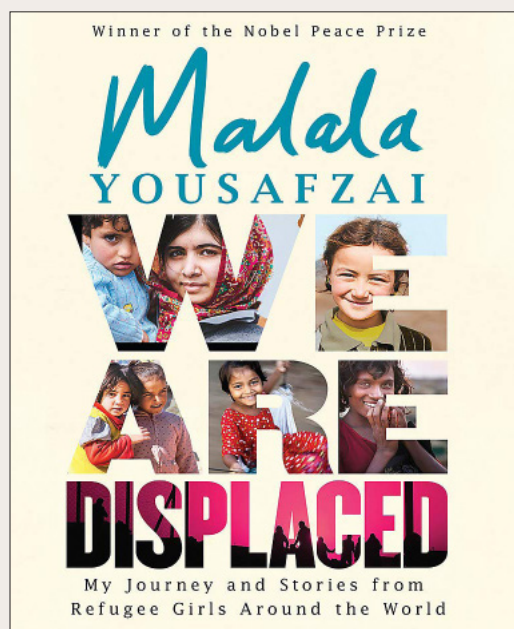
We are Displaced - My Journey and Stories from Refugee Girls Around the World

MALALA YOUSAFZAI
WEIDENFELD & NICOLSON, 2019
288 SIDER
189,95 KRONER

flygte sætter sine spor, men også gør mennesker stærke og håbefulde for fremtiden.

I denne bog præsenterer vinder af Nobels Fredspris Malala Yousafzai en række sande historier om mennesker, der er flygtet.

Malala Yousafzais oplevelser med at rejse verden rundt og besøge flygtningelejre fik hende til at genoverveje sin egen fordrivelse – først som internt fordrevet, da hun voksede op i Pakistan, og derefter som international aktivist, der kunne rejse overalt i verden undtagen i sit hjemland. I *We Are Displaced*, som dels består af erindringer, dels fælles historiefortælling, udforsker Malala Yousafzai ikke kun sin egen historie om at tilpasse sig et nyt liv, mens man længes hjem. Hun deler også historier om nogle af de piger og kvinder, hun har mødt på sine forskellige rejser. De har mistet deres samfund, slægtninge og den eneste verden, de nogensinde har kendt. En tid med flygtningekriser, krig og grænsekonflikter er *We Are Displaced* en vigtig påmindelse fra en af verdens mest fremtrædende unge aktivister om, hvordan erfaringen med at

Flugtrute Østersøen, Skyggemand og Afhopperne

**JESPER CLEMMENSEN
LINDHARDT OG RINGHOF
2012, 2017 OG 2020**

**FLUGTRUTE ØSTERSØEN
304 SIDER, 279,95 KRONER,**

**SKYGGEMAND
368 SIDER, 299,95**

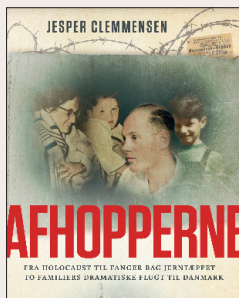
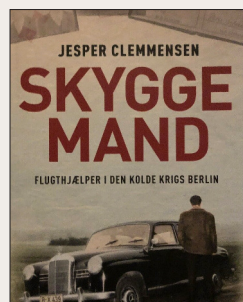
**AFHOPPERNE
405 SIDER, 244,95 KRONER.**

Den danske journalist Jesper Clemmensens skriver i sin trilogi fra henholdsvis 2012, 2017 og 2020 fremragende om de tusindvis af østeuropæere, der flygtede under Den Kolde Krig.

Flugtrute Østersøen er den dokumentariske fortælling om østtyskernes dramatiske kamp for frihed ved at vælge flugten over Østersøen mellem DDR og Danmark. Flere end 6000 forsøgte, men chancen for at slippe uset gennem den skarpt bevogtede kystlinje og over Østersøen var minimal.

Skyggemand er en dokumentarisk beretning om de dramatiske begivenheder i tiden efter Berlinmurens opførelse. Flugthjælpere hvirvles ind i et farligt arbejde med at smugle østtyskere ud af det lukkede DDR. En af flugthjælpere er Dietrich Rohrbeck. Med en tunnel under Berlinmuren, forfalskede pas og hulrum

i ombyggede biler hjælper han børn og voksne ind i friheden – en del af dem via Danmark – indtil en af STASI's danske meddelere kommer på sporet af ham. Jesper Clemmensens bøger er beretninger om flugthjælpere, en tid hvor almindelige borgere og efterretningsagenter kæmper med og mod hinanden – og en fortælling, der også placerer Danmark i en betydelig rolle. En række vidt forskellige danskere var aktive i det risikable og illegale arbejde med at organisere flugt fra det totalitære regime syd for grænsen.

The Refugee System: A Sociological Approach

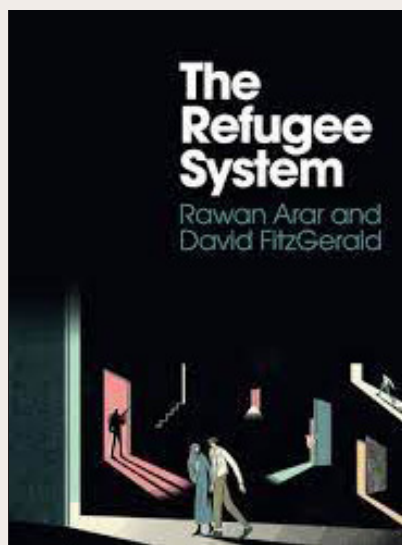
**RAWAN ARAR &
DAVID SCOTT FITZGERALD
WILEY, 2022
272 SIDER, 192,45 KRONER**

Nogle mennesker flygter, når de udsættes for vold og forfølgelse. Andre vælger at blive. Hvordan bestemmer husstande, der er i fare, hvem der skal rejse, hvor de skal flytte hen, og hvordan de skal hjælpe dem, der må blive tilbage? Hvilke forhold i oprindelses-, transit- og modtagelseslande former folks muligheder?

Denne skarpe bog handler om, hvordan en syrisk familie, spredt ud over flere lande, forsøgte at overleve borgerkrigen. Og historien er baggrund for lektor på Department of Law, Societies, and Justice på University of Washington Rawan Arars og sociologiprofessor og medleder af Center for Comparative Immigration Studies på University of California David Scott FitzGeralds undersøgelse af flygtningesystemet. Med et sociologisk udgangspunkt udforsker bogen det globale system, der former flygtningebevægelser. Den viser, hvordan ændringer i ét led af systemet giver genlyd andre steder. Tidligere migrationer former senere bevægelser. Immobilitet på én vej omdirigerer migration til andre ruter. Tidligere politikker, love, befolkningsbevægelser og regionale reaktioner bidrager alle

til at forme staters reaktioner i nutiden. Og Arar og FitzGerald illustrerer, hvordan alle disse processer er skabt af dybe uligheder i økonomisk, politisk, militær og ideologisk magt.

Denne bog præsenterer en skarp analyse af flygtningestrukturer over hele verden og tilbyder uvurderlig indsigt for interesserede, forskere inden for international migration og flygtningestudier samt politiske beslutningstagere og dem, der er involveret i flygtninge- og asylarbejde.

Flygtningeskæbner - en græsk tragedie

**EVA-MARIE MØLLER &
MADS CHRISTOFFERSEN
MONDOGRANDE, 2020
199 KRONER**

De græske myndigheder har iværksat en systematisk, ulovlig tilbagesendelse, såkaldt push-back, af asylansøgere til Tyrkiet, hvad den har fået ros for af den danske regering. Der er endvidere mange rapporter om vold og røveri af flygtningenes ejendele. Baggrunden er, at de sidste 10 års krige i Mellemøsten har sendt millioner af mennesker på flugt. Titusinder er druknet i Middelhavet i desperate forsøg på at finde beskyttelse i Europa. Deres håb var at skabe en tilværelse langt fra krig og forfølgelse. Flygtningestrømmene betød, at det europæiske asyl- og migrant-system brød sammen. EU indgik en aftale med Tyrkiet om, at asylansøgere og udokumenterede migranter skulle sendes tilbage, men aftalen har aldrig fungeret til trods for enorme pengeoverførsler til landet. De græske øer har i flere år fungeret som Europas reelle massefængsler.

Denne bog handler om de strandede flygtninge og migranter i Grækenland. De lever under kummerlige forhold med sult og kulde. De får ingen støtte af EU eller den græske regering, og det er næsten umuligt at skaffe sig et arbejde eller en bolig.

Flygtningekrisen rejser nogle væsentlige spørgsmål om de vestlige samfunds fundamentale værdier. Vil vi fortsat beskytte folk på

flugt og forsvare deres ret til et værdigt liv?

Andreas Kamm, tidligere generalsekretær i Dansk Flygtningehjælp skriver i bogens forord: "Beretningen om "En græsk tragedie" er en vigtig førstehandsberetning, som vil skabe både refleksion og diskussion – og med sikkerhed skubbe til vores holdninger. Har man læst denne bog, kan man ikke lukke øjnene for konsekvenserne af vores handlinger. Bogen minder os om, at vi aldrig må tabe den enkeltes skæbne af syne og aldrig må miste evnen til at sætte os i de fordrevnes sted."

Exit West

MOHSIN HAMID
GYLDENDAL, 2018
240 SIDER
224,95 KRONER.

Forestil dig en virkelighed, hvor migration ikke indebærer en rejse, men i stedet noget så simpelt som at gå gennem en dør og derefter være i et andet land. Det er, hvad der sker i Mohsin Hamids *Exit West*, en roman fra 2017, der fortæller historien om de to karakterer Saeed og Nadia, der mødes og forelsker sig, på samme tid som der bryder en borgerkrig ud i deres land. Men efter at have opdaget, at der dukker magiske døre op i deres by, som kan transportere dem til et andet land, beslutter parret at forlade deres hjem og skabe et nyt liv sammen et ukendt sted. Adspurg om, hvad dørene muliggør i Hamids roman, svarede forfatteren i et interview til Berkely News i 2020:

”Det koster så lidt at flytte en person rundt i verden. Det er vores valg, der har gjort det svært for folk at flytte. Dørene er der allerede: Vi har bare låst dem og gjort dem farlige. Jeg tror, vi bruger migranternes rejser til at placere dem i en anden kategori: ’Jeg krydsede aldrig Middelhavet i en lille gummibåd; dette er en anden slags menneske end mig.’ Tag rejsen væk, og du har en person som var ét sted, og nu er et andet sted – noget der sker for os alle, når vi for eksempel forlader vores forældres hjem.”

